

4025

AFDELING NIEUW GUINEA			
No.	gereg.	terecht door	afgedaan
13049	12/2	K	rep.

NC.
**GOUVERNEUR
 VAN
 NEDERLANDS NIEUW-GUINEA**

Hollandia, 4 februari 1958.-

No. : 402 / VERTROUWELIJK.
 Bijlage(n) : één.-
 Onderwerp : Rondzendbrief Ds. Kijne
ddo. 31 december 1957.

EXHIBITUM
 DATUM: 10-2-58
 KAB. LETT. T 6
 AG. No 297
 DOSS. No

W. van Bunge

A A N : Zijne Excellentie de Minister
 van Zaken Overzee,

te 's-GR A V E N H A G E.-

*N.N.G. z.b.
 Kab. z.k.*

De Uwer Ministerij
thk. afdeling
40/2

./..

Ik heb de eer Uwer Excellentie hiernevens ter
 vertrouwelijke kennisneming afschrift aan te bieden
 van een brief, die Ds. Kijne zond aan enkele colle-
 ga's, naar Oegstgeest en aan mij.

Een uittreksel uit het tweede gedeelte van deze
 brief deed ik de directeuren, het Hoofd van het Kan-
 toor voor Bevolkingszaken, de onderwijsinstanties en
 de bestuursambtenaren toekomen. Men behoeft het er
 niet in alle dingen mee eens te zijn, maar er staan
 vele behartigenswaardige dingen in.

Verderzand

De Gouverneur van Nederlands-Nieuw-Guinea,

J. van Baal
J. VAN BAAL.-

I.S. Kijne
Seroei

Seroei, 31 december 1957.

L.S.,

Het lijkt mij nodig, een korte uiteenzetting te geven van mijn standpunt ten opzichte van de Nederlandse politiek om en in Nieuw-Guinea, mede in verband met het gebeurde om de komst van Ds. Hildering en de gebeurtenissen in Indonesië. Het is niet gewenst dat daar over misverstand bestaat.

Nadat reeds verleden jaar in verband met de Oproep der Ned. Hervormde Kerk door bepaalde publicaties de indruk was gewekt, dat ons standpunt dubbelzinnig was, of onder druk van het Gouvernement wel dubbelzinnig moest zijn, blijkt nu deze indruk nog te zijn versterkt door het gebruik van een regel uit een brief van mij aan de Secretarissen van de Raad voor de Zending der N.H. Kerk om Ds. Hildering terug te roepen. Het blijkt nog steeds zo te zijn, dat men er van uitgaat, dat men - omdat men in de zending is - vanzelfsprekend de zelfde opvatting heeft over de kwestie Indonesië, Azië, Nieuw-Guinea, maar dat het afhangt van de plaats waar men werkt, of men deze opvatting kan of mag uiten, of er enige variatie in brenge. Wie in Indonesië werkt, spreekt blijkbaar vanzelfsprekend het zuiver zendingsoordeel uit. En wie in Nieuw-Guinea werkt staat onder zulk een druk, dat hij voor het zuivere zendingsstandpunt moet lijden of tot schade voor zijn ziel en tot openlijke brandmerking van zijn karakter kronkelwegen moet gaan.

Het bericht van de komst van Ds. Hildering bereikte ons door de radio-omroep zeer kort voor zijn vertrek van Schiphol. Van het voor-nemen hem tijdelijk naar Nieuw-Guinea te zenden was ons niets beken. Zonder voorbehoud vonden wij hier te Seroei dat besluit, gezien al hetgeen vóór, tijdens en na de Oproep was voorgevallen en gepubliceerd, niet slechts ontactisch, maar ook provocerend. Van Seroei uit was daar evenwel niets meer aan te doen. Ds. Hildering was reeds op weg naar Nieuw-Guinea. Politiek gezien was dat onjuist. Dat wil niet zeggen, dat wij daartegenover een actie juist achtten om de uitzending na zijn overkomst weer ongedaan te maken. Er kwam bij, dat wij in verband met de interne aangelegenheden van Kerk en Zending de verwachting mochten hebben van een gunstige invloed van Ds. Hildering.

Op diens reis van Biak naar Hollandia per K.P.M. bezocht hij Seroei. Bij de korte rondleiding daar had ik gelegenheid met hem te spreken. Ons standpunt tegenover zijn politieke instelling was Ds. Hildering niet alleen bekend, wij hebben er te Seroei ook over gesproken. Wij vroegen in dat verband of het dan niet mogelijk was geweest Mr. van Randwijck naar Hollandia te zenden, waarvoor ons in ziens alleszins reden was geweest. Maar het bleek, dat dit door de conferentie in Akkra/Achimotā al uitgesloten zou zijn geweest. Evenwel verzekerde Ds. Hildering ons, dat hij onze bezorgdheid begreep, maar dat hij uitsluitend kwam om de zaken van het schoolbeheer te behartigen en niet voor politieke activiteiten.

Aan het slot van een zeer uitvoerig schrijven over zaken van geheel andere aard, maar die juist op genoemde interne aangelegenheden betrekking hadden, schreef ik naar Oegstgeest, dat ik in verband daarmee hoopte op een goede invloed van Ds. Hildering, terwijl

ik verder in een regel (en deze sloeg op mijn ontmoeting met Ds. Hilderling) dat ik ná het bezoek te Seroei overtuigd was, dat Ds. Hilderling het minder tactische van zijn uitzending op tactische wijze zou weten te logenstraffen. Waar konden wij wat Ds. H. betreft op politiek gebied anders het beste van hopen, dan van een tactische wijze van optreden? Wij mochten toch niet verwachten, dat hij zich in zo korte tijd politiek bekeren zou. Ik had hem trouwens naar Biak af geschreven, dat ik dat niet zou proberen. Er was in die brief, die door heel andere dingen werd beheerst, geen aanleiding mij scherper uit te drukken. Indien ik had kunnen vermoeden, dat van deze regels in de Generale Synode en zelfs in de pers zou worden gewaagd, had ik veel uitvoeriger moeten schrijven en was mijn betoog ook voor het doel onbruikbaar geweest. Men moet toch met ontleningen aan brieven, vooral in de politieke sfeer en voor zo'n groot forum, zich wel eerst afvragen, welke conclusies er al niet uit getrokken kunnen worden t.a.v. de schrijver. Het is duidelijk: indien mij gevraagd zou zijn, wat ik over een eventuele uitzending van Ds. H. dacht, zou ik zonder aarzeling geantwoord hebben: niet doen. Het is mij niet gevraagd en dat ik achteraf ogenschijnlijk iets bruikbaar schreef, bleek een meevaller te zijn. Zou ik dan voor terugroeping van Ds. H. zijn geweest? Ook niet, en niet alleen omdat ik meende, dat uit het verkeerde toch iets goeds zou kunnen voortkomen. Ik acht zelfs de actie van degenen, die om zijn terugroeping verzochten, onverstandig. Men kon verwachten, dat bij afwijzing van het verzoek dadelijk weer door vele gecommuniceerd zou worden: de N.H. Kerk staat in de Nieuw-Guineakwestie tegenover de Nederlandse Regering. Deze publiciteit is allerm minst gunstig voor onze Regering, die m.i. onze volle steun nodig heeft. De Indonesische Regering hecht grote waarde aan wat het als het standpunt der N.H. Kerk aanneemt en wordt daar in haar actie ook door beïnvloed. Maar dergelijke publiciteit is ook voor ons zendingsarbeiders niet gunstig. Ook de Papoea's met wie wij omgaan en met wie wij natuurlijk ook openhartig over politiek spreken, moeten niet de indruk krijgen, dat wij dubbelzinnig zijn in dat opzicht. Integendeel, men moet in ons volledig vertrouwen hebben als onafhankelijk mens, vrij van propagandistische beïnvloeding, zodat men weet van ons zuiver zakelijke voorlichting te krijgen. Aan een Papoease inwoner van Seroei (hij is niet geheel toerekenbaar, maar zijn antwoord geeft weer wat in bepaalde kring gezegd wordt) werd al enige tijd geleden gevraagd, waarom hij mijn cursus niet volgde. Hij antwoordde, dat ik anti was, nader verduidelijkt door anti-N.H. Kerk! Zulk een opvatting is het onvermijdelijke gevolg hiervan geweest, dat de Oproep geen andere indruk hier kón maken, dan dat de N.H. Kerk aandrang op toegeven aan de Indonesische eisen.

Intussen hebben latere publicaties - en nu weer het voorkomen van mijn naam in de pers in verband met de komst van Ds. H. - wel de indruk moeten wekken, dat ik in het verborgen aan de zijde van de politiek sta, die tot de Oproep leidde, maar openlijk aan de zijde van de Nederlandse Regering.

Tegenover de verklaring, die Ds. H. van zijn standpunt gaf, waar van ik een afschrift mocht ontvangen en die zo redelijk lijkt, wil ik het volgende stellen. (Tussen haakjes moet er steeds weer op gewezen worden dat, indien men spreekt met personen en massa's, die onder een ideologische of mythische dwang staan, alle redelijke woorden hun onafhankelijke, zakelijke zin verliezen. In de Zending in de eerste plaats behoorde men te weten, dat woorden vertaald moeten worden en dat dat nu juist het hele probleem is van de benadering van den ander.

Ik geloof niet, dat de dingen zo simpel liggen als ze in de verklaring van Ds. H. worden uitgedrukt. Ik geloof niet, dat het vanzelf sprak, dat uit de zeer jonge, kunstmatige koloniale eenheid van Nederlands Indië onmiddellijk één ondeelbare Indonesische Republiek moest ontstaan. Het is te eenvoudig het goed recht van nationale eenheid op psychologische gronden te verdedigen en daarbij op het Aziatische verband te wijzen. Er zijn sterke invloeden, waarbij eerder de psychiater dan de psycholoog te pas komt en de interne crises in Indonesië wijst dat ook geregeld uit. De leiders hebben voortdurende propaganda nodig, die de mythische verwachting van magische aanvulling tot levensvolheid opwekt en dan hebben weer de constructieve krachten alle moeite, om een enigszins redelijke en nuchtere orde te herstellen. Het zeer gecompliceerde van de moeilijkheden, waarvoor de Indonesische Staat staat, is o.a. ook gelegen in het feit, dat men enerzijds het uitblijven van de heilstaat ter wille van de mythisch ingestelden moet wijten aan de deze heilstaat belemmerende vijand (Nederland of het Westers kapitalisme), terwijl men anderzijds moet erkennen, dat aanvaarding van de nuchtere realiteit zonder magische aanvulling of enige kans daarop en nuchtere opbouw de enige weg naar welvaart zijn. En nu is juist het "onvoltooid" Indonesische - zonder Irian - het symbool voor de mythische verwachting van de heilsvolheid. Indien de Indonesische Regering besluiten zou niet meer over West-Irian te spreken, zou Nieuw-Guinea de mensen verder koud laten, maar men zou dan in de huidige situatie voor genoemde mythisch ingestelden een andere belemmering voor de komst van de heilstaat moeten aanwijzen. Iedere ideologie dwingt naar een mythische volheid en totaliteit en moet daarom een zichtbare vijand en een zichtbaar tekort hebben. Het gaat daarbij niet om westers of oosters. Het gaat er om, of men met de woorden uit een open levensbeschouwing kan praten tot een groep met een gesloten levensbeschouwing, een feitelijk onder een dwangneurose levende groep. Voor zulk een groep betekent vrijheid niet alleen vrijheid om iets zelf te doen, maar vooral vrijheid om veel te laten en de dingen op zich af te laten komen. Daar betekent waardigheid niet alleen het zichzelf zijn om eigen roeping en bestemming te volgen, maar vooral de afwerende trots waarbinnen men heerlijk minderwaardig mag blijven. Op zulk een basis krijgt men een zelfstandige staat, die geen staat is en een zelfstandige kerk, die geen kerk is. Het is juist met het oog op zulke problemen een grote dwaasheid te beweren, dat in Indonesië alle vraagstukken al zijn doordacht, terwijl dan het verschil met Nieuw-Guinea daarin zou liggen, dat dat in Nieuw-Guinea nog niet het geval is. De kwestie is, dat de leiders in Indonesië de weg niet zien om uit het dilemma te komen: de mythe van de massa tegemoet komen, of zuiver realistisch gaan opbouwen. Bij het laatste moet men de mythische totaliteit laten vallen, maar moeten ook de afzonderlijke volkseenheden hun mythische rivaliteit met elkaar laten vallen. Het is niet in te zien, welk belang de Papoea's zouden kunnen hebben bij een opgenomen worden in deze problematiek, die de Indonesische leiders niet aankunnen.

Het andere punt is, dat de westerse staten hun beloften moeten nakomen. Dat wil voor Nieuw-Guinea zeggen, dat Nederland voor het volk van Nieuw-Guinea zal doen wat het belooft. Maar ook dit lijkt eenvoudiger dan het is. Er zijn al ingrijpende verschillen in situatie, tussen Java, China, India, Malakka b.v. en .... Nieuw-Guinea. De beloften en verwachtingen kunnen daardoor al zo niet in één vlak liggen. Bovendien zijn er niet alleen beloften van het westen. Er zijn nog veel meer beloften en verwachtingen van de volken zelf en

door allerlei onzakelijke en onredelijke reacties heeft men daar b.v. in Indonesië de grootste moeite mee.

Maar ook in Nieuw-Guinea hebben maar weinigen een zakelijke inzicht in de inhoud van gedane beloften. Wat stelt men zich bij die beloften voor? De meesten - ook in Indonesië niet - hebben er geen idee van, dat ook bij volledige inzet van krachten voor arbeid en bij daarmee overeenkomende inkomsten, een volle zekerheid van geluksvervulling niet te garanderen is. Men meent integendeel, dat het geluk ontvangen kan worden van degenen, die het geheim er van hun nu onthouden en dat mindere prestatie daarna geoorloofd is. Er zijn er, die in vol vertrouwen rekenen op de vervulling van deze belofte: algemeen gratis lager onderwijs voor allen en die daarvan als inhoud zien: straks al onze nakomelingen zonder uitzondering betaald ambtenaar. Onderwijs dient alleen om in het ambtenarenvlak een salaris te krijgen, dat het geheim is van het gemakkelijk verkregen heil.

Van meet af aan moet de voorlichting in de dorpen er op gericht zijn, zulke waandenkbeelden tot in hun diepste wortelen te bestrijden. Maar die diepste wortelen zijn nog steeds mythisch, ook bij de meeste christenen. Onderwijs zal dus van meet af aan gepaard moeten gaan met reële arbeid op nieuwe grondslag in de kampong. Anders werken we de mythe in de hand. Het zelfde geldt voor elk eenzijdig aangewezen nieuw project, b.v. cacao, dat onmiddellijk in de mythe wordt opgenomen als de belofte geregeld-plaats-vindt en het geheim. Waarmee ik wil zeggen, dat nakomen van gedane beloften geregeld plaats vindt en men de zichtbare groei daarvan kan waarnemen, terwijl er toch in feite geen sprake ~~is~~ van is, noch onmiddellijk kán zijn.

Indien de belofte zou worden gedaan na een daartoe gehoorde eis, dat elke gelijke prestatie op gelijke wijze zal worden beloond en men zou zeggen: dat is billijk en aan die eis moet zonder enige discriminatie worden voldaan, zou dat een oppervlakkig en onjuiste belofte zijn, al was men er dan ook gemakkelijk af. Wat is loon? Geldelijk loon betekent voor de een heel iets anders dan voor de ander. In de eerste plaats komt het loon voor een individuele prestatie niet de individuele mensen ten goede en in de tweede plaats verschafft het hem geen heil, want hij kent het verband tussen geld en reëel heil niet. Er is dus een ontwikkeling nodig, waarbij alle werkgevers inderdaad op internationaal gelijk peil de prestaties volledig honoreren, maar waarbij het loon gedeeltelijk bestaat in betaling van maatregelen ten algemene nutte, die inderdaad het levenspeil van de bevolking opvoeren en het volk inleiden in de vrijheid om zelf op redelijke basis de besteding van hun eigen loon over te nemen. En in het onderwijs moet alle aandacht besteed worden aan het duidelijk maken van de grondslagen van maatschappelijk heil. Dit kan tegenover mythe en ideologie m.i. alleen op christelijke grondslag. Maar dan moet dat christendom ook geheel vrij gemaakt worden van mythische verwachtingen van de kerk. Indien onder het volk wordt afgewogen waar de kansen op vervulling van de heilsverwachting liggen: bij kerk of gouvernement, dan zit daar geen redelijke gedachtengang achter. En als kerk en gouvernement samen een belofte van vooruitgang doen, b.v. door samen de kain timoor af te schaffen, wordt er vanzelfsprekend helemaal een spoedige heilsvervulling verwacht. Maar de ontwikkeling moet gericht zijn op het blootleggen van de zin der verwachting, zodat men verwachting en belofte kan begrijpen.

Het verweven zijn van de problemen van vrijheid en vooruitgang met de mythische achtergrond en mythische verwachtingen maakt het juist voor de zending noodzakelijk zich van oppervlakkigheden te onthouden en steeds te wijzen op het gevaar van mythische ideologieën. De communistische ideologie spiegelt de mensen ook voor, dat dit open onvoltooid leven binnen deze wereld vervuld kan worden, maar elke tevredenheid zonder eeuwig uitzicht is zelfbedrog en roept zonder ophouden verwoestende bewegingen op. Tegen het eeuwig uitzicht stellen zich altijd de destructieve machten der onbevredigdheid. Voor een groot deel is ontevredenheid door schuld van anderen gerechtvaardigd, maar dan is er een andere politiek nodig dan die van destructie en belofte van een volledig heil daarna. En wij moeten niet met oppervlakkigheden daaraan meedoen, wij niet en het gouvernement niet. Westerse cultuur moet met grote reserve en grote humor besproken worden. Niet; hier heb je de sleutel, Nederlandse taal en onderwijs en via dat geheim bereik je de volheid van de westerse cultuur. Want dat is niet waar. Men komt met een nog versterkte mate van wereldverachting en heilsverwachting in communistische zin uit die westerse cultuur terug, omdat men zich bedrogen voelt. In het westen schreeuwen de nihilisten immers het hardst en het is burgerlijk en benepen en klein-christelijk als men daaraan eenvoudige schone constructieve hoopvolle kunst gelooft en het is er flink om zo snobistisch mogelijk aan destructieve mythische onderbewuste kunst te doen.

Onze beloften moeten dus wel voorzichtig worden behandeld.

Wij moeten een christelijk-realistische politiek bevorderen, waarbij zonder belofte van heilsvervulling hier gewezen wordt op de vraagde van open arbeid in geloof en hoop met persoonlijke verantwoordelijkheid en democratische vertegenwoordiging en erkenning van een krachtig gezag op deze grondslag. Dit lijkt nogal saai, maar bij elke ontwikkelingsarbeid blijkt telkens weer, dat men op nieuwe basis het spel-element moet weten in te passen. Lukt dat niet, dan wordt inderdaad alles saai. Maar het oude spel van rivaliteit vermoordt de vooruitgang, zoals die moet zijn en de andere mythische vormen van spel ook. Overgang op een werkelijk nieuwe spelgrondslag is een indicatie voor wezenlijke verandering der maatschappij.

Deze politiek houdt tevens in, dat de Papoea zich werkelijk als volk bewust wordt. Het ligt er nu eenmaal zo, dat de Papoea's door de Indonesiërs altijd zijn veracht als een apart, wild en gevaarlijk volk. Daartegenover voelde de Papoea zich sterk minderwaardig. Wat dat betreft is er geen enkele reden om voor de Papoea te hopen, dat hij onder Tidore of onder Ambonense Molukken of onder Java etc. zou komen. Alleen die hard progressieven (zie Dr. C.A.O. Nieuwenhuyze, Indonesie februari 1957) kunnen ontkennen, dat Nederland juist daarom in Nieuw-Guinea een taak heeft. Het mag de Papoea's niet uitleveren aan Indonesië, welke andere factoren er ook in de kwestie mogen meespelen. Men kan daarover, door de ingewikkeldheid van het probleem, van mening verschillen, maar juist daarom was de Raad voor de Zending niet de eerst maar de laatst aangewezen om over deze zaak een oproep te doen uitgaan. De Zending moet waken tegen de boze machten der mythische verwachting tegen politiek bedrog. Ook het stellen van eisen en het doen van beloften kan bedrog zijn, doordat men te goeder trouw niet weet wat men eist en wat men belooft. Wij moeten zijn tegen ijdele beloften én tegen ijdele verwachtingen.

Wij zullen Nieuw-Guinea dus realistisch op moeten bouwen en daarvoor inzicht en vertrouwen moeten winnen. Wij moeten de Papoea's ruim de gelegenheid geven zelf te ontdekken, wat zij in het reël

effectieve kunnen bereiken. Hoe eenvoudig ook, er zijn gekozen raden nodig. Wat men ook doet via de bestaande tussen-persoon-hoofden, hoe belangrijk het ook lijkt op economisch gebied, het wordt opgevat als perintah gubernemen. Zodra men het als lastig gaat voelen, de opbrengst tegenvalt, de arbeid daarentegen vermeerdert, heeft men het zelf niet gedaan, maar is het de schuld van het gouvernement. Er moet gezag zijn, maar dit gezag zal alleen op de duur werkelijk ~~van-het-volk~~ worden geaccepteerd als het initiatief voor de opbouw werkelijk van het volk is uitgegaan, eerder niet. Elke opbouw via hoofden, die meestal geen echt gezag hebben en die het initiatief en de opdracht van enigerlei Gouvernementsinstantie moet volgen, is voor de bewustwording van het volk nutteloos.

Mijns inziens kunnen de voorlichtingsorganen en ontwikkelingsorganen uitsluitend voor een wezenlijke volksontwikkeling en opbouw arbeiden, wanneer zij volksorganen tot eigen initiatief weten te stimuleren, waarbij noodzakelijk is, dat dit initiatief werkelijk bevrijd is van de bindingen met de verborgen mythische wereld. Dus die volksorganen moeten er zijn. En het zullen de Papoea's zelf moeten zijn, die daarvoor propaganda maken.

Onze politiek moet reëel zijn, vrij van alle zelfbedrog en vrij van speculatie op de onreële verwachtingen van delen van de bevolking. Als voorbeeld noem ik de Nederlandse taal. Natuurlijk moet de Nederlandse taal door steeds meerderen worden gekend. Maar men moet in deze realistisch zijn. Speciaal de R.K.-publicaties zijn in dit opzicht volledig misleidend. De Papoea leert nu eenmaal niet graag Nederlands, want hij spant zich inderdaad in het algemeen voor geen enkel doel graag met volharding in. En hij leert het ook niet gemakkelijk. Voor het laatste is een Nederlands sprekende omgeving nodig. Men moet rustig doorgaan met Nederlandse taal te leren, zonder iemand los te pellen uit de omgang met heel het volk met Maleis als omgangstaal. Daarom moet er zelfs nog wat minder Nederlands gegeven worden dan nu, want: er is nu meer verlies van ontwikkelend onderwijs dan winst door verwerving van Nederlands. Diverse lessen bij de onderwijzersopleiding b.v. hebben het Maleis als voertaal broodnodig!

Reëel is, dat voor eigen kunnen in samenwerking het Maleis nog lang de noodzakelijke taal is. Men moet juist voorkomen, dat men vreemde leiders kweekt. De ontwikkeling moet van nu af aan uit heel de bevolking opkomen. Het Nederlands tot ideaal van het baantje verheffen betekent: stopzetting der zelfwerkzaamheid van de bevolking. De resultaten van de O.D.O. wijzen uit, dat de dorpsonderwijzers nu nog onbekwaam zijn in de dorpen onderwijs te geven in het Nederlands. Men moet geduld hebben. De O.D.O. hebben lessen met Maleis als voertaal voor verschillende vakken nodig, om de a.s. onderwijzers te stimuleren om onder het volk gezonde maatschappelijke en economische opvattingen en inzichten te brengen.

Het gaat niet om inleiding in de "westerse cultuur". Dan zouden ze gauw genoeg bij Simon Vinkenoog terecht komen.

Antwoord
En door de Nederlandse, speciaal de K.V.P. en de Missie gekleurde politiek voor het Nederlands als omgangstaal, is funest voor de werkelijke doeleinden van het Nederlands beleid hier.

In ons beleid t.o.v. de bevolking zullen wij de grond van onze gelijkheid moeten vinden. Alleen een op gelijke grond afwijzen van een gelijke verkeerde grondslag: ijdele vervullingsverwachting, kan ons tot werkelijk heil van de Papoea's doen werken. Het gaat niet om de oude ideeën van assimilatie of associatie etc., maar het gaat om het samen doordringen tot de principiële gelijkheid. Daarin is noch

Oost noch West. Hoe anders in Ghana de verhoudingen ook liggen en hoe men van de schrijver van het boek "Zwarte Kracht", Richard Wright ook van opvatting verschillen mag over conclusies en aanwijzing van remedie, het trof mij, dat hij ook de kern zuiver raakte toen hij het verschil Oost-West naar de fabelen verwees en aandacht vroeg voor onze gelijke angst en zorg en onvoltooid staan in de wereld als uitgangspunt voor gezamenlijke arbeid. - Ik kan zijn boek van harte aanbevelen, al liggen in Nieuw-Guinea de zaken in belangrijke mate anders, al was dat alleen maar door de verbroekeling van het volk hier en door het weinige gezag van de meeste hoofden. Men zal hier nóg gemakkelijker tot democratie kunnen komen.

Ik meen, dat in alle opzichten het "het ene doen en het andere niet laten" nodig is. Het volk moet zelf de inlossing der beloften zien groeien. Dit geldt ook voor de kwestie economische landbouw of voedingslandbouw voor een krachtig volk. Beide zullen pas volkseigendom worden als ze van meet af worden aangepakt met echt bevolkingsinitiatief.

De indonesische eisen zijn onreëel. Het Papoease volk heeft alle reden zich op eigen wijze te willen en te mogen ontwikkelen, al is het begrijpelijk, dat het daarbij aan een samengaan met een onder Australisch beheer staand gedeelte nog met enig wantrouwen denkt. Dat komt ontegenzeggelijk door het feit, dat men aan deze zijde verder is op de weg der principiële gelijkheid dan daar. Men moet geen accoord aangaan met een bedrágelijke mythe. Men moet die samen tot in de wortel overwinnen.

Afgezien verder van alle internationale complicaties, waarover wij onze vermoedens kunnen hebben, maar waarvan onze Regering beter op de hoogte is, is er voor de Zending geen reden om er op aan te dringen, dat Nederland zijn werk in Nieuw-Guinea zou opgeven.

Waar onze ogen voor open moeten zijn, is de gecompliceerdheid van het werk, de noodzaak van rustige arbeid tot opwekken van reëel inhoudsvol initiatief bij het volk, het hier en daar nog degelijk bestaan van onverstandige discriminatie en voor de zeer hoge en zware eisen, die dit werk speciaal aan de ambtenaren van het Binnenlands Bestuur stelt, van wie in zeer hoge mate zelfbeheersing, belangstelling voor volksontwikkeling, belangstelling voor democratisering en achterstelling van eigen belangen wordt geëist. Het is toch immers nog steeds het B.B., dat de weg zal moeten vinden van de perintah naar de stimulering van zelfwerkzaamheid. Dat eist een nog grotere activiteit, dan het alleen maar uitoefenen van het gezag.

Ook zal het gevaarlijk spel met schijnvertegenwoordiging moeten ophouden. Het prikkelt de bevolking in hoge mate, Men moet wezenlijk vertegenwoordigd zijn of niet. Als er geen stamhoofden zijn, kunnen ook geen lieden zich met aangematigd gezag stamhoofden noemen. Het is ook bedroevend, dat in Hglandia nog steeds een groep onbelangrijke figuren zich zogenaamd met politiek bezig houdt, nog niet verder gekomen is in al die jaren dan Thomas Wapai en nog op de zelfde voor vele Papoea's beschamende wijze moties indient. Deze jongens zijn onbekwaam en hebben met de werkelijke ontwikkeling naar democratie niet uit te staan.

Het is niet mijn bedoeling nu in de details van een mogelijk beleid af te dalen. Het ging er om, mijn standpunt te verduidelijken en te verdedigen tegenover bedenkingen van dubbelzinnigheid.

X Toegeven aan de eisen van Indonesië is geen eis van het Papoeese volk en strekt niet tot heil van Nieuw-Guinea. Dat wij het gevaarlijk vinden in dit verband simplistisch te spreken over vriendschappelijke betrekkingen tussen Nederland en Indonesië, daarover mag geen twijfel bestaan.

Ik geloof wel, dat er Indonesiërs zijn, met wie het de moeite waard zou zijn over het bovenstaande rustig te spreken.

I.S. Kijne.